

Torma Albert

A COVID-19 járvány hatásai a nőkre, a rendőrség női munkatársaira

The impact of the COVID-19 pandemic on women,
especially on policewomen

Absztrakt

A COVID-19 pandémia sokkolta az egész világot, amely többletterhet ró minden emberre, nemre, korra, egészségi állapotra vagy társadalmi helyzetre való tekintet nélkül. A világjárvány a nők gyermekvállalással kapcsolatos döntésére, várandósságára, szülési körülményeire, szülői szerepvállalására, egészségi állapotára és párkapcsolatára is kihat. A tanulmány a nőkre vonatkozó kihívásokkal foglalkozik, különös tekintettel a rendőrség kötelékében szolgálatot teljesítő női munkatársak helyzetére, akiknek a járványhelyzet fennállása alatt a munkájukból eredő fokozott terheléssel is meg kell birkózniuk.

Kulcsszavak: COVID-19, pandémia, rendőrnők, nők egészségi állapota

Abstract

The COVID-19 pandemic has shocked the entire world, placing an additional burden on all people, regardless of gender, age, health condition, or social status. The pandemic also affects women's decision to have children, pregnancy, childbirth circumstances, parental involvement, health status, and partnerships. The study addresses the challenges for women, in particular the situation of the female staff serving in the police force, who also have to cope with the increased workload resulting from the epidemic.

Keywords: COVID-19, pandemic, policewomen, women's mental health

Bevezetés

Magyarországon 1946 óta van lehetőségük a nőknek rendőri beosztás ellátására, amelynek háttérében kezdetben a háborúban elesett férfiak pótlásának szándéka állt. Az első rendőrnők forgalomirányítási, illetőleg gyermekvédelmi feladatokat kaptak, mely területeket később kibővítettek. A rendőrség berkeiben a nők részvételi aránya emelkedő tendenciát mutat, amelyet jól szemléltet az a tény, hogy 1994 és 2004 között arányuk duplájára emelkedett, és ez a tendencia a későbbiekben is jellemző maradt. Hazánkban 2004-ben a hivatásos szolgálati jogviszonyban tevékenykedő nők aránya a teljes hivatásos állományon belül 17% volt, amely számadat 2012-re 30%-ra emelkedett (Földesi, 2013). A rendőrségen dolgozó nők jellemzően elsősorban a vizsgálati osztályon teljesítettek szolgálatot annak okán, hogy e területen különösen szükséges az alaposság, a nagyfokú körültekintés és a dolgok mélyére történő tekintés képessége. A másik, szintén jellemző terület az igazgatásrendészet, amelynek női dominanciája az egyes rendőri szerveknél a mai napig megtapasztalható. Mindazonáltal a helyzet mára kiegyenlítődöttnek tűnik, a rendőrnők szinte minden szakterületen bizonyíthatják képességeiket, amely lehetőséget elősegíti az a tény is, hogy a hivatásos állományon belül fizetési arányosság van, vagyis azonos munkakörben a nők és a férfiak pontosan megegyező bérben részesülnek. Az egyik megyei rendőr-főkapitányságon végzett reprezentatív felmérés alapján (Földesi, 2013) a vizsgálatok azt mutatják, hogy a rendőrségen belüli munkavégzés szándékának háttérében a szakmai érdeklődés és az elhivatottság igen magas – 80%-os – a hivatásos jogviszonyba jelentkező nők körében, amely adat lényegében korrelál a férfiak motiváltságának mutatójával. A felmérés azt a némileg nem várt munkavállalói véleményt is kidomborította, hogy a zárt, függelmi rendszer a női munkavállalókat – annak nehézsége mellett egyben – védettebbé is teszi, ezáltal a nők helyzete a rendőrség kötelékén belül bizonyos szempontok alapján kedvezőbbnek értékelhető, mint egyéb munkahelyen.

A rendőrnők 1989 márciusa óta önálló nemzetközi szervezettel rendelkeznek, hazai viszonylatban pedig 1993-ban alakult meg a Magyar Rendőrnők Szervezete a női és férfi rendőri tevékenységet ellátók közötti esélyegyenlőség megteremtése céljából. Tényszerűen leszögezhető, hogy egy nőnek a rendőrség állományában való munkavégzés többletjelentést jelent a polgári életben végezhető munkalehetőségekhez képest, mivel a rendőri szervnél a hierarchikus jelleg, az állandó pszichikai nyomás, és bizonyos beosztásoknál a fizikai teljesítés igénye együttesen magasabb elvárásokat támaszt. E jellemzőkhöz hozzáadva azon elvárásokat, amelyeknek hagyományosan a rendőrségen kívül is meg kell felelni nőként, összességében a rendőri hivatás az átlagosnál fokozottabb kihívás elé állítja az ezt választó nőket.

A COVID-19 vírus miatti közös kihívások

A 2019 decemberében, Vuhanban publikált COVID-19 megjelenése mára sokkolta a világot. A vírus fokozatos terjedésének eredményeként minden érintettnek át kellett szerveznie addigi életét, tekintettel arra, hogy a fertőzés nem valamiféle zárt világban, bizonyos feltételek mellett terjed, hanem mindennapi helyzetekben, hétköznapi emberek között üti fel a fejét. A tanulmányok egyértelműen azt mutatják, nincs kivétel, a fertőzés következményei individuálisak és megjósolhatatlanok – éppen e tényező adja a járvány leküzdésének elképesztő nehézségét. Nem lehet általánosítani, legjobb tudásunk szerint nincsenek abszolút védettek, sem kor, sem egészségi állapot, sem más objektíválható emberi tulajdonság nincs, amely alapján bárki teljes biztonsággal a pandémián kívülinek érezhetné magát. A kutatások napi szinten soha nem látott intenzitással folynak, ugyanakkor látva és érzékelve a fertőzés terjedésének ütemét és jellegét, versenyfutás zajlik az idővel. Paradox módon előbb kellene reagálni a vírus által keltett hatásokra, mint ahogyan tudni lehet azok következményeit. Ebből adódóan óriási feszültségek generálódtak, mind társadalmi, mind családi és egyéni szinten. A fő kérdés az, hogyan védekezzünk egy olyan ellenséggel szemben, amelyről alig rendelkezünk információval, ám folyamatos támadásai miatt állandó ellenállásra kényszerülünk. Nem kétséges, hogy az idő a COVID-19 vírusnak kedvez, mennél inkább késlekedünk a megfelelő ellencsapással, annál kevésbé tudunk hatékonyan fellépni a fertőzés terjedése ellen. A védekezés kihat életünk minden részletére és még ennél is nagyobb gondot okoz, hogy éppen azokon a pontokon érezzük legérzékenyebbnek a támadást, amelyek kiemelten fontosak az emberi létezés szempontjából, jelesül az emberi kapcsolatok terén. Számos tapasztalat mutatja, hogy az ember sok mindent kibír, legyen az éhezés, betegség, bármilyen megaláztatás vagy egyéb, adott esetben elviselhetetlennek tűnő ártalom, mégis a legnehezebben a magány viselhető el, az izoláció embertársainktól, amelynek tartóssága pszichés tünetekhez és a személyiség torzulásához vezethet. Nem véletlen, hogy a száműzetés, mint büntetési forma súlyos csapást jelent az érintettre, a büntetés-végrehajtás kereteiben a magánzárka nem privilégium, hanem a szabályok megszegéséért járó szankció, a nemzetközi szinten körözött bűnözők lebukását pedig gyakran az elszigeteltség elviselhetlensége okozza.

A COVID-19 járvány hatásai annyiban egységesek, amennyiben azt a társadalom minden tagja közvetve vagy közvetlenül megérzi, nemre, korra, egészségi állapotra vagy társadalmi helyzetre tekintet nélkül.

Napi szinten megtapasztalható a női érzékenység a világ dolgai iránt, a nő jelenléte mindig érződik egy közösségben, legyen az szűk családi kör vagy hatalmas multinacionális cég, illetőleg politikai terület. A női jelenlét egyben

meghatározó is, elég csak arra az általánosan ismert tényre utalni, hogy a legdominánsabb szervezett bűnözői csoport markáns vezetője is meghajol édesanyja kritikája és akarata előtt. Mindehhez társul az a tendencia, hogy a női jelenlét olyan területeken is kidomborodik, amely korábban elképzelhetetlen lett volna, ilyenek a politikai küzdőtéren, fegyveres testületekben vagy egyes, hagyományosan férfiaknak fenntartott sportágakban, illetőleg a bűnözésben, terrortámadásokban való részvétel. A fentiekből következik, hogy a nőknek a típusosan női feladatrendszer mellett – család, háztartás, gyermeknevelés – egyszerre az újabban meghódított területeken jelentkező tevékenységeket is el kell látniuk.

A pandémia hatásai a rendőrségen szolgálatot teljesítő nőkre

A rendőri szerveknél feladatot teljesítő nők a nőket általánosságban is érintő, de a világjárvány idején még inkább előtérbe kerülő problémákra (gyermekvállalás, várandósság, a szülést követő időszak, a szülői magatartás, párkapcsolati erőszak) érzékenyebben és fokozottabban reagálhatnak, nagyfokú odafigyelést igénylő szakmai tevékenységük ellátásának kötelezettsége mellett. További, szinte törvényszerű következménye a nők megváltozott életritmusának, feladataik átstrukturálásának a szorongás, amely generalizált formában fokozatosan, eleinte észrevétlenül alakul ki, a későbbiek során pedig általános állapotá, a mindennapokat gátló tényezővé válhat (Silverio-Murillo, Hoehn-Velasco, Balmori de la Miyar, & Rodriguez, 2021). A szorongás egészen odáig fokozódhat, hogy adott esetben orvosi beavatkozásra vagy gyógyszeres terápiára lehet szükség, továbbá ez kihatással lehet a későbbi életszakaszra is.

A rendőrség kötelékében szolgáló nők járvány alatti tevékenységében is megnyilvánul a nőkre oly jellemző önzetlenség és gondoskodás attitűdje. Egy, a moszkvai rendőrnők körében végzett kutatás adatai szerint (Soloviev & Zhernov, 2020) a tömegrendezvényen szolgálatot teljesítő rendőrnők 76%-a nem a saját egészsége miatt aggódott, hanem azért, mert fertőződése esetén rokonait, hozzátartozóit továbbfertőzheti. Annak ellenére, hogy a vizsgálatban részt vevő rendőrnők több, mint a fele mutatta a depresszió jeleit, mégis stresszes szituációban jobb neuropszichikai adaptációval, eredményesebben kezelték a helyzetet.

A nők egészségi állapota

A nők két, a járvány szempontjából kiemelt területen kétség kívüli felülreprezentáltsággal rendelkeznek. Egyfelől világviszonylatban az egészségügyben

dolgozó munkatársak 70%-a női munkaerő (URL1), amely tény már önmagában igazolja a nők fokozott kockázatát a világmentő tekintetében. Másrészt nem elhanyagolható körülmény, hogy az idős korosztály javarészt a nők teszik ki, 70 évesek tekintetében 57%, a 80 évesek vonatkozásában 62% a nők aránya (URL2). Összességében megállapítható, hogy a nők hosszabb élettartammal rendelkeznek, de kevesebb életévet töltenek el jó egészségben. A világmentő számos tekintetben megváltoztatta a nők egészségügyi kapcsolatos viszonyát, amely körülménynek hosszú távú hatásai lesznek. Pozitív következmény, hogy a hozzátartozókról, családról való gondoskodás és törődés egyben az egészségtudatosság tekintetében is változást idézett elő, jelesül az egészséges táplálkozás tekintetében nagyobb odafigyelés mutatkozik. Más oldalról vizsgálva a pandémia hatásait ugyanakkor az állapítható meg, hogy világviszonylatban a nők kb. 2/3-a szorongóbbá vált, továbbá 60%-uk kénytelen volt elhalasztani a rendszeres orvosi vizsgálatait, amely tény különösen a krónikus betegségekben szenvedők vonatkozásában hordoz jelentős egészségügyi kockázatot a későbbi életszakaszban. A krónikus betegek rendszeres orvosi vizsgálatainak elhalasztása már csak azért is bír rendkívüli jelentőséggel, mert a krónikus betegséggel rendelkező páciensek fokozott kockázattal rendelkeznek a COVID-19 vírussal kapcsolatos betegség lefolyásában, és ez rontja a gyógyulási esélyüket. A járvánnyal kapcsolatban megállapítható az is, hogy világviszonylatban a nők 50%-a rosszabbul alszik, ez az állapot pedig éppen a korábban említett szorongó állapotot mélyíti.

A COVID-19 hatása a gyermekvállalásra

Vitathatatlan tény, hogy a gyermekvállalás a nők életében a legmeghatározóbb periódusként jellemezhető. Napjainkban minden feltétel adott ahhoz a tudatossághoz, amellyel felépíthető a gyermekvállalással kapcsolatos terv, mely ahhoz az érzelmi stabilitáshoz szükséges, hogy a nő kiegyensúlyozottan várja gyermekének megszületését. Ez élete legfontosabb eseményei közé tartozik, ezért körülményeinek hatása hosszan tart majd hátralévő életében. A tudatos tervezésnek számos feltétele van, amelyek közé tartozik a terhesség elleni védekezés lehetősége, a rendszeres szakorvosi vizsgálat, az anyagi háttér stabilitásának érzete, a nyugodt, legalább részben stresszmentes munkahelyi körülmények, és annak az érzete, hogy a születendő gyermek egészséges életet fog élni.

Megdöbbenő adat, hogy az Egyesült Államokban a terhességek hozzávetőleg 45%-a nem várt vagy nem tervezett várandósság. Önmagában az a tény, hogy a COVID-19 szerepe a fejlődő magzatra jelenleg még nem teljesen tisztázott,

továbbá a koronavírusos betegek ellátása okán a szülész-nőgyógyász szakorvosi ellátás korlátozott lehet, illetőleg mindez egészségügyi kockázatot jelenthet a várandós nő és magzata számára, nehéz döntés elé állítja a gyermeket vállaló párokat. Egy átfogó tanulmány szerint Olaszországban azon párok száma, akik a COVID-19 pandémia előtt gyermekvállalásban gondolkodtak, a járvány miatt 37,3%-kal csökkent. A jelenség mögötti leggyakoribb okok az anyagi kilátástalanság és a terhesség idején esetleg fellépő koronavírus-fertőzéssel kapcsolatos szövődmények miatti félelmek voltak. Nem mellékes körülmény, hogy a gyermekvállalás körüli időszak eleve stresszes egy nő számára, amely alapérzést fokozza a fertőzéssel kapcsolatos aggodás (Almeida, 2020).

A gyermekvállalással kapcsolatos tudatosság járványmentes időszakban problémamentesen kivitelezhető. A rendszeres szakorvosi vizsgálatok és a nem kívánt terhesség elleni védekezési lehetőségek tárháza lehetőséget ad arra, hogy a gyermek világrajövetele várt és örömteli esemény legyen. A COVID-19 járvány alatt e tudatosság feltételei nem vagy csak korlátozottan adóttak. A rendszeres szakorvosi vizitek kockázatot rejtenek magukban, tekintve, hogy az utazással kapcsolatosan, a váróteremben, illetőleg a vizsgálat alatt is fertőzés alakulhat ki, amely a legnagyobb elővigyázatosság esetén sem zárható ki. Ennélfogva e vizsgálatok száma csökkenhet, ami azt eredményezheti, hogy az adott védekezési forma már elavult vagy nem megfelelő, és ez a nem kívánt terhesség kockázatát veti előre. Nem mellékes körülmény, hogy az egészségügyi személyzet leterheltsége a COVID-19 elleni védekezés során minden szakterületet érint, hiszen az általános ellátáshoz az orvosi képzettség már hatalmas segítség, nem minden beavatkozáshoz szükséges szakorvosi képesítés. A lecsökkent szakorvosi vizsgálatok száma a védekezés tudatosságát zavarja meg, bizonytalanságot szül annak érzetében, hogy a nem kívánt terhesség elkerülhető. Ehhez adódik még az a tény is, hogy – a fertőzésveszély okán – a gyógyszerárakba is csak a legszükségesebb okból látogatunk el. Mindezen tényezők együttesen a gyermekvállalással kapcsolatos tudatos tervezést, annak amúgy is körültekintést és komoly elhatározást igénylő folyamatát megzavarják, adott esetben ellehetlenítik. A gyermekvállalás kérdéskörével kapcsolatban az is lényeges, hogy a téma nemcsak egyéni, hanem társadalmi szinten is relevanciával bír.

Várandósság a pandémia időszakában

A gyermekvállalással kapcsolatos tudatosság egyik vitathatatlan előnye, hogy a várandósság periódusa nyugodt és kiegyensúlyozott belső érzésekkel párosul. Ismeretes tény, hogy a magzati fejlődésre az édesanya lelki és testi állapota

alapjaiban kihat, az anyai szerep a magzati fejlődésben alapvetően meghatározó. Természetes jelenség ugyanakkor, hogy bizonyos lelki folyamatok átalakulnak a várandósság kapcsán, amelyek enyhe lefolyása semmiképpen sem kóros. Ezen pszichés változások azonban abnormális szintet is elérhetnek. Egy tanulmány szerint (Fairbrother, Young, Zhang, Janssen & Antony, 2017) minden hét várandós nőből egy idegeskedéssel, depresszióval, stresszel éli meg gyermeke születésének időszakát, különösen akkor, ha esetlegesen valamilyen rizikótényező is fennáll.

Az általánosságban népi nyelven „más állapotnak” nevezett várandósságot a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos helyzet alapjaiban rengeti meg, mivel természetes anyai érzés a pandémiával kapcsolatos aggódó, szorongó érzet anyasági érzésekkel való összekapcsolása. Mindenekelőtt az egyik leginkább foglalkoztató kérdés, amely ráadásul állandó jelleggel fennáll a terhesség alatt, hogy hogyan kerülhető el a fertőzés. Értelemszerűen a fokozottabb higiénés viszonyok jöhetnek szóba, az elővigyázatosság, azonban a legfontosabb preventív tényező, a közvetlen érintkezések számának csökkenése e tekintetben a vitathatatlan előnyén kívül negatív hatással is jár. A várandós nő kíméltre szorul, törődésre annak okán van szüksége, hogy egészsége stabil maradjon, ne erőltesse meg magát, egyre korlátozottabb mozgásában segítségre és támaszra leljen mások által, valamint szerető környezet vegye körül, elsősorban családja, szülei által. A COVID-19 járvány éppen e támogatásától fosztja meg a várandós nőt, hiszen minden személyes kontaktus egyben fertőzésveszélyt is jelenthet, így bármennyire is nyomasztó, de terhességével izolált állapotba kerül. Szükségszerű következménye e jelenségnek a pszichés változás, bizonytalanság, depresszió vagy szorongás érzése.

Természetesen a várandóssággal kapcsolatos kiemelt problémaként jelentkezik járvány idején a kórházi vizitek kockázata, amely a gyermekvállalással kapcsolatban mondottaktól annyiban tér el, hogy egészségügyi okoknál fogva megkerülhetetlen. Hiába a fertőzéstől való aggodalom, nem lehetséges e vizitek mellőzése, nem utolsó sorban azért sem, mert már nemcsak a nő egészségéről, hanem magzatának egészséges fejlődéséről és a szülési komplikációk minimalizálásáról is gondoskodik a vizsgálat. Értelemszerű az a következmény, hogy járvány idején e vizitek szorongással és aggodással párosulnak a várandós nő érzetében.

A várandóssággal kapcsolatosan megjegyzendő, hogy a hazai szabályozási rendszer a rendőrségen dolgozó nők számára korai táppénzjogosultsága okán lehetőséget biztosít a nyugodt terhességi periódus megélésére, távol a munkahelyi igénybevételtől, amely körülmény a COVID-19 járvány nem kívánt hatásait mérsékelni képes.

A szülés utáni nehézségek a járvány idején

A gyermekét világra hozó nő a szülést követően új, azonnal megoldandó nehézségekkel találja szembe magát, amely járványmentes időszakban, kellő aszisztenciával lényeges probléma nélkül átvészeltető.

A legfontosabb tényező a szociális támogatás, amelynek elmaradása szignifikáns korrelációt mutat a szülés utáni depresszió kialakulásával. A szociális támogatás összetett fogalom: a család, a barátok, a (nagy)szülők, a professzionális egészségügyi személyzet segítők közreműködését jelenti. A COVID-19 pandémia során mindezen tényezők számos oknál fogva nehezítettek vagy zavart szenvednek. Egyfelől a fertőzés kockázatának minimalizálása érdekében a látogatások száma – amelyre az édesanya oly nagyon vár – erős korlátozás alá kell, hogy kerüljön az anya és a csecsemő védelmében. Másrészt az egészségügyi személyzet védőfelszerelésben való tevékenysége tovább fokozza az izoláció érzését. Fokozott figyelem szükséges a fertőtlenítéssel kapcsolatosan, és általában minden apró mozzanatot a fertőzés lehetséges kockázata felől kell tekinteni, amely értelemszerűen elvonja a figyelmet a helyzetből adódó örömforrásoktól.

A kórházi körülmények közül kikerülő és fizikailag még felépülésre szoruló nő otthoni segítsége a járvány következtében adott esetben a nullára korlátozódhat. Hagyományosan a szülői segítség áll rendelkezésre, elsősorban a tapasztalattal rendelkező nagyszülő révén, azonban e korosztály különösen veszélyeztetett állapota miatt ennek hiányával kénytelen megküzdeni az újdonsült édesanya. Sajnálatos módon mind a korosztálya révén veszélyeztetett nagyszülő, mind a szüléssel kapcsolatos fertőzési kockázattal rendelkező édesanya kölcsönösen veszélyforrást jelentenek egymásra, így a kórházból hazatérő édesanya gyakorlati és lelki támasz nélkül marad. Különös problémát jelent ez a helyzet a többgyermekes családoknál, ahol esetlegesen a testvérét váró nagyobb gyermek még nem képes az önellátásra, ráadásul mint betegséghordozó tünetmentesen hazahozhatja a COVID-19 fertőzést, ahol akár az édesanyját és a nagyszülőt is megfertőzheti.

A szociális támogatottság fizikai és lelki segítséget egyaránt feltételez. A szülést követően a nő kimerült, alvásciklusa felborul, amely pszichés állapotára is nagymértékben kihat. Néhány órás alvásbehozatal kimondhatatlan jelentőséggel bír az édesanya mindennapjaiban. Fáradtan, frissen gyógyuló sebbel ön maga ellátására is alig képes, élelmezése, ellátása pótolhatatlan segítség, amelyet a bevételt termelő társ adott esetben képtelen megtenni. Egyedülálló nő esetében a helyzet kritikus. Nem elhanyagolható a pszichés támogatás sem, mivel a kimerültség, kialvatlanság erős hajlamot generál a depresszió kialakulására.

Külön kérdés a szoptatással kapcsolatos álláspont a COVID-19 járvány vonatkozásában. Általánosságban ismert tény, hogy az anyatejben található védőfaktorok nélkülözhetetlenek az egészséges immunitás kialakításában, így a COVID-19 elleni védekezésben is alapvető jelentőséggel bír. Mindazonáltal fertőzött anya védőfelszerelés – maszk – nélküli szoptatása pozitív koronavírus-teszt-eredményt produkálhat a csecsemő vonatkozásában. A szakmai álláspont egységesnek tekinthető abban a tekintetben, hogy az anyatejjel táplálás folyamatosságát nem befolyásolja az édesanya COVID-19 fertőzöttsége, tekintve, hogy az anyai fertőzés az anyatejben megjelenő ellenanyagok révén az újszülöttet passzív védelemben részesíti.

COVID-19 és a szülői szerepvállalás

A COVID-19 a családok mindennapi életének újragondolását kényszerítette ki, tekintettel arra, hogy a járvány terjedésének következményeként a családok minden egyes tagja változtatásra kényszerült. A probléma a még nem önállósra vagy csak korlátozott önállósra képes gyermekekkel rendelkező párok vonatkozásában merül fel markánsan, mivel a gyermekeit nevelő nőnek egyszerre kell megoldani az otthoni munkavégzést, a háztartási feladatokat, a gyermekek nevelését. Az otthonában maradásra kényszerített nő számára a világjárvány oktatási feladatok ellátását is szükségessé teszi, hiszen értelemszerűen a digitális oktatás nem képes minden tekintetben helyettesíteni a hagyományos tanítást. Általánosságban tekintve a diákok 87%-a otthon maradt a járvány miatt, amely rendkívül megnehezíti az oktatás színvonalának fenntartását a szülő által. Az otthon maradt diákok egyik különösen veszélyeztetett szegmense – világviszonylatban – a serdülő lányok, akiknek a háztartási munkába, otthoni teendőkbe való bevonása azt a kockázatot hordja magába, hogy egy részük egyszerűen nem tud vagy nem akar az oktatásba visszatérni. Nem vitatható és szinte törvényszerűnek mondható az állapottal kapcsolatosan kialakuló feszültség, sőt agresszió kialakulása, amelyeknek célpontjai – a helyzetből adódóan – a gyermekek lehetnek.

Különös hangsúlyt kap a vázolt probléma a gyermekét vagy több gyermeket egyedül nevelő nő esetében. A kiegyensúlyozott érzelmi és megfelelő anyagi háttér nélkülözése szorongást és feszültséget fokozó állapotot generál, amelyet a minden fronton teljesíteni kényszerülő nő egyedül kell megoldjon, lényegében teljes elszigeteltségben. Még inkább fokozza a helyzet megoldhatatlanságát, hogy ezen elhatárolódás állandósul, mivel ilyen leterheltség mellett esélye sincs az egyedülálló nőnek arra, hogy esetlegesen társat találjon vagy rendezze zilált érzelmi és/vagy anyagi helyzetét.

A rendvédelemben dolgozó nők esetében járulékos kérdés, hogy bizonyos beosztások nem láthatók el távmunkában, továbbá vannak olyan tevékenységet végző nők, akik nem hivatali munkarendben, hanem ügyeleti, vagy 12 órás váltásban végzik munkájukat. A fenti problémahalmazt a szolgálatellátással kapcsolatos nehézségek nagymértékben kiegészítik, amelynek eredményeként adott esetben fáradt, kialvatlan állapotban kezdi meg munkáját a dolgozó. E kérdésnek azért van jelentősége, mert a rendőrség kötelékén belül szolgálatot teljesítő nők fegyverhasználatra jogosultak és adott körülmények között arra kötelezettek is.

Mindezen gondokat tetőzi az anyagi helyzet kérdésköre. Kiindulási adatként megdöbbentő, hogy világviszonylatban általánosságban elmondható a nők háromszoros alulfizetettsége férfitársaikhoz képest. A COVID-19 járvány bizonyos szektorokban dolgozó egyéneket fokozottabban súlyt, mivel például a vendéglátásban, turizmusban, művészeti területeken tevékenykedő személyeket, akik – amennyiben a szülői teendők nyomása alatt álló nő társaként vesznek részt a szülői teendőkben – elesnek a bevételtől, ami feszültséget, szorongást generál és további lelki terhet ró a nőre.

A párkapcsolati erőszak számának növekedése karanténhelyzetben

Sajnálatos tény, hogy a párkapcsolati erőszak jelensége fokozódó tendenciát mutat az egész világon. A bántalmazott nőket támogató szolgálatok megkeresése intenzív emelkedést mutat, Kanadában megháromszorozódott, Franciaországban 30%-kal emelkedett, Kínában a National Public Radio (2020) közlése szerint háromszoros értéket mutat adott időszakra nézve. Az ENSZ adatai szerint a pandémia kezdete óta rémisztő emelkedést mutat a családon belüli erőszak, amelynek háttérében gazdasági, szociális okok húzódnak meg, e körülményeket nehezíti az otthonok zsúfoltsága, telítettsége, az izoláltság érzése és a kortársakkal való kapcsolat megszakadása, redukálódása. A helyzetet tovább fokozza, hogy a járvány miatt az erőszak elől való elmenekülés, szökés és a segítség kérése nehezített vagy egyenesen lehetetlen.

Természeti katasztrófák esetén a partner elleni erőszak emelkedő tendenciát mutat. A Karib-tenger és a Mexikói-öböl térségében 2017 augusztusában tomboló 4-es erősségű trópusi ciklon idején, amely közvetlen csapást mért a texasi Houstonra, mind a partner elleni erőszak, mind a gyermekbántalmazás magasabb számban fordult elő a korábbi időszakhoz képest.

Nem várható más következmény a COVID-19 járvány fennállása alatt sem. A fentiekben felsorolt, többtényezős faktorok önmagukban is, ám együttesen

kiváltképpen fokozzák a szorongás, a depresszió, az aggodalom és a pszichés terheltség érzetét, amely folyamat óhatatlanul az agresszió növekedéséhez vezet, és ez alól nem kivételek az erős nyomás alatt álló nők sem, akik heroikus küzdelmet folytatnak azért, hogy a helyzet által generált problémákat megoldják. Az agresszív attitűd következménye annak levezetésének igénye, amelynek szenvedő alanyai a világszerte elrendelt általános karantén okán az egy háztartásban élő párok, családtagok, otthonmaradásra kényszerült gyermekek. Amiatt, hogy a nőknek egyszerre kell teljesíteniük és megfelelniük számos területen – munkaerőpiacon megfelelés, családról, idős szülőkről, gyermekekről gondoskodás, a háztartás ellátása, továbbá az esetleges egyedülléttől való félelem –, ezért fokozottabban vágnak a támaszra. E körülmény következtében azonban egyben sebezhetőségük is fokozódik, azaz a várt támogatás helyetti esetleges szembenállás vagy az áhított segítség elmaradása erősebb és mélyebb hatást eredményez a párkapcsolati erőszak kifejeződése során (Saad-Filho, 2020).

Összefoglalás

A COVID-19 járvány, túlzás nélkül állítható, megváltoztatta világunkat, amely átalakulás kitüntetett szereplői a nők, kiváltképp a rendvédelemben dolgozó, munkájuknál fogva fokozott lelki és fizikai terhelésnek kitett női munkatársak. Jelen tanulmányban bemutatásra került a nők kiemelt szerepe a járvány során, továbbá az a tény, hogy a rendőrnők terhelése ez idő alatt, munkájuk révén, az általános leterheltségi szintnél is fokozottabb lehet. A rendőrnőket és a más területen dolgozó nőket közös kihívás elé állítja a világjárvány egészségi állapotuk, gyermekvállalásuk, várandósságuk, szülésük, szülői szerepvállalásuk és esetleges párkapcsolati erőszakban való részvételük miatt. A számos, járvány által okozott stresszfaktor kezelését néhány alkalmazkodó mechanizmussal segíthetjük. E körbe tartozik a mindennapi teendők szervezettsége, a lehetőségekhez képest gyakori, telekommunikációs eszközökön kivitelezett kapcsolattartás, az otthonunkban végezhető stresszredukáló tevékenységek (jóga, meditáció), de mindenekelőtt kitérített figyelem és megbecsülés a nők iránt, akik nélkül a pandémia alatti mindennapok kezelhetetlenné, a folyamatok uralhatatlanná válnának.

Felhasznált irodalom

- Almeida, M., Shrestha, A.D, Stojanac, D. & Miller, L.J. (2020). The impact of the COVID-19 pandemic on women's mental health. *Archives of Women's Mental Health*, 23(6), 741-748. <https://doi.org/10.1007/s00737-020-01092-2>
- Fairbrother N., Young A.H., Zhang A., Janssen P., Antony M. M. (2017). The prevalence and incidence of perinatal anxiety disorders among women experiencing a medically complicated pregnancy. *Arch Womens Ment. Health*, 20(2), 311–319. <https://doi.org/10.1007/s00737-016-0704-7>
- Földesi K. (2013). Férfiak és nők a rendőrségen. In Gaál Gy. & Hautzinger Z. (Szerk.), *Pécsi Határőr Tudományos Közlemények, XIV. szám* (pp. 161-168). Magyar Hadtudományi Társaság.
- Saad-Filho, A. (2020). From COVID-19 to the End of Neoliberalism (A COVID-19-től a neoliberalizmus végéig). *Critical Sociology*, 4(5), 477-485. <https://doi.org/10.1177/0896920520929966>
- Silverio-Murillo, A., Hoehn-Velasco, L., Balmori de la Miyar, J.S. & Rodriguez, A. (2021). COVID-19 and women's health: Examining changes in mental health and fertility. *Economic Letters*, 199(109729), 1-5. <https://doi.org/10.1016/j.econlet.2021.109729>
- Soloviev, A., Zhernov, S. & Ichitovkina, E. (2020). Female Moscow Police Officers' Emotional Reactions Features during Service in the COVID-19 Pandemic Emergency Conditions. *Journal of Biomedical Research and Environmental Sciences*, 1(6), 213-215. <https://doi.org/10.37871/jbres1145>

A cikkben található online hivatkozások

- URL1: *Aksu, Serap: Hidden costs – how Covid-19 is threatening women's long-term physical and mental health.* https://www-axa-com.cdn.axa-contento-118412.eu/www-axa-com/2a81237f-5413-4191-bdd6-0c6ef6949753_AXA_women_covid_health_v6.pdf
- URL2: *Policy Brief: The Impact of COVID-19 on Women.* <https://www.unwomen.org/-/media/headquarters/attachments/sections/library/publications/2020/policy-brief-the-impact-of-covid-19-on-women-en.pdf?la=en&vs=1406>

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

- Torma A. (2021). A COVID-19 járvány hatásai a nőkre, a rendőrség női munkatársaira. *Belügyi Szemle*, 69(S13), 96-107. <https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2021.3.6>